

VARSINAINEN TOIMINTA

Päätöksenteko ja hallinto

Munuaissäätiön tarkoituksena on sääntöjensä mukaan tukea munuais- ja virtsatiesairauksien ennaltaehkäisyä ja vähentämistä sekä edistää näiden sairauksien tieteellistä ja hoitoon liittyvää tutkimustyötä Suomessa.

Säätiö on toteuttanut tarkoitustaan myöntämällä tutkimusapurahoja munuais- ja virtsatietautien tieteelliseen ja hoidolliseen tutkimustoimintaan sekä hoito- ja palvelujärjestelmän kehittämiseen.

Vuosi 2023 oli säätiön 49. toimintavuosi. Sääntöjen mukaan hallitus johtaa, kehittää ja valvoo säätiön toimintaa sekä edustaa sitä. Hallitukseen kuuluu seitsemän Munuais- ja maksaliiton vuosikokouksen valitsemaa jäsentä. Kertomusvuonna säätiön hallitukseen kuuluivat professori Eero Honkanen, professori Ilkka Pörsti, dos. Timo Jahnukainen, dos. Ilkka Helanterä, VTM Kim Lindström ja varatuomari Inna Kallioinen. Munuais- ja maksaliiton edustaja toimi liiton puheenjohtaja Juha Latva-Nikkola. Säätiön asiamiehenä oli TtM Anniina Pylsy.

Hallitus kokoontui toimintavuonna kolme kertaa. Työvaliokunta kokoontui viisi kertaa. Hallituksen ja työvaliokunnan jäsenet eivät perineet kertomusvuonna kokouspalkkioita.

Vuonna 2023 Munuaissäätiön hallitus muutti säätiön säännöt vastaamaan säätiölakia (2015/487). Patentti- ja rekisterihallitus rekisteröi Munuaissäätiön uudet säännöt 28.4.2023. Vuonna 2023 Munuaissäätiön hallitus päivitti seuraavat asiakirjat: Apurahaohjesääntö, Lähipiiriohje, Sijoitus- ja varainkäyttöpöytäkirja, Tavoitteet ja toimintaperiaatteet sekä Taloussääntö. Säätiö noudattaa toiminnassaan hyvää säätiötapaa ja säätiön hyvää hallintoa koskevia ohjeita.

Apurahavaliokunta valmisti hallitukselle esityksen apurahojen jaosta puheenjohtajana Timo Jahnukainen ja jäsenenä Eero Honkanen, Ilkka Pörsti ja Ilkka Helanterä. Tavallisesti Suomen Nefrologiyhdistyksen (SNY) puheenjohtaja on osallistunut kutsuttuna mukaan apurahahakemusten arviointiin. Vuonna 2023 SNY:n puheenjohtajana toimi Ilkka Pörsti, joka edusti apurahavaliokunnassa sekä SNY:tä että säätiötä. Apurahavaliokunnan jäsenet jäävänsivät itsensä niiden hakijoiden hakemusten käsittelystä, joiden tutkimukseen he osallistuvat. Esteellisyydet on kirjattu apurahavaliokunnan päätöspöytäkirjaan. Apurahan saajilta tiedusteltiin Lähipiiriohjeen mukaisesti lähipiiriyhteydet. Apurahan saajilta saatujen tietojen perusteelle kenelläkään ei ollut lähipiiriyhteyksiä.

Sijoituspalvelusopimusta jatkettiin Nordea Pankki Suomi Oy:n kanssa. Yhteyshenkilönä oli sijoitusjohtaja Johan Elfvingen. Kirjanpito- ja palkanmaksupalvelut ostettiin Premium Accounting Oy:lta. Kirjanpitopalveluista maksettiin vuonna 2023 yhteensä 3 000,80 euroa.

Pääomamarkkinoiden analysointipalveluja ostettiin Cardia Invest Oy/Ab:ltä. Säätiön hallituksen jäsen Kim Lindström on Cardia Invest Oy/Ab:n hallituksen puheenjohtaja. Cardia Invest Oy/Ab:lle maksettiin analysointipalveluista kohtuullinen ja tavanomainen palkkio arvonlisäveroineen 7 192 euroa. Asiamiehelle maksettiin työsopimuksen mukainen kohtuullinen ja tavanomainen palkka 11 400 euroa.

Tilintarkastajina olivat KHT Katariina Kaskimies ja KHT Anne Romppanen tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy:stä. Tilintarkastusyhteisölle maksettiin tilintarkastuksesta laskun mukaan.

Munuais- ja maksaliitolta ostettiin edelleen toimistopalveluja yhteistyösopimuksella, joista maksettiin 3 364 euroa vuonna 2023. Liiton aloitteesta yhteistyösopimusta muutettiin. Muutokset tulevat voimaan 1.1.2024, ja samalla toimistopalveluista maksettava summa tulee oleellisesti nousemaan. Munuaissäätiön verkkosivut ovat osa Munuais- ja maksaliiton sivuja. Liiton

verkkosivujen uudistaminen aloitettiin vuonna 2023. Verkkosivu-uudistuksesta seuraa kuluja säätiöllekin. Verkkosivu-uudistuksista johtuvista kuluista Munuais- ja maksaliitolle maksettiin 2 300 euroa vuonna 2023.

Munuaissäätiöllä ei ole omaa tutkimus- ja kehitystoimintaa.

Apurahat ja palkinnot

Säätiön päätehtävänä on tukea munuais- ja virtsatie-sairauksien tieteellistä tutkimusta. Vuosittain jaettavien apurahojen yhteissumman tavoitteena on olla vähintään kaksi prosenttia ja enintään kolme prosenttia omaisuuden reaaliarvosta. Apurahaohjesääntö päivitetään vuosittain ja se sisältää apurahaprosessin kuvauksen sekä jakoperusteet.

Munuaissäätiö sai 10 000 euron arvoisen lahjoituksen Uudenmaan munuais- ja maksayhdistys UUMU ry:n Raimo Sydänmaan rahastosta, joka kaikki jaettiin lahjoituksen ehtojen mukaisesti apurahoina vuonna 2023.

Vuoden 2023 apurahat julkistettiin haettavaksi Suomen Lääkärilehdessä 11.8.2023. Ilmoitus apurahahausta oli esillä myös Suomen Lääkärilehden koulutuskalenterissa elokuusta 2023 alkaen. Apurahahausta ilmoitettiin myös säätiön Facebook-sivuilla.

Vuonna 2023 apurahoja myönnettiin oheisen liitteen mukaisesti neljälletoista (14) tutkijalle, joista väitöskirjatutkijoita oli kymmenen (10) ja Post Doc -vaiheen tutkijoita neljä (4). Apurahoja myönnettiin yhteensä 60 000 euroa.

Verottajalle toimitettiin tieto myönnettyistä apurahoista. Apurahan saajat sekä tutkimusaiheet on esitetty toimintakertomuksen liitteessä.

Tiedotus

Elinehto- lehden numeroissa sekä Munuais- ja maksaliiton verkkosivuilla julkaistiin tietoa säätiöstä ja sen tukemista tutkimuksista. Säätiön verkkosivuja ylläpidetään osana www.muma.fi - verkkosivustoa. Munuaissäätiöllä on omat Facebook-sivut, joissa tiedotetaan apurahan saajista ja kerrotaan heidän tutkimusaiheistaan sekä julkaistaan muita ajankohtaisia asioita.

VARAINHANKINTA

Munuaissäätiön pitkäaikainen varainhankintatuote on Puhtauteen -patsas. Vuoden 2023 lopussa oli varastossa neljä (4) isoa ja 18 pientä patsasta. Puhtauteen patsaita ei myyty yhtään kappaletta vuonna 2023. Pro Sanguine Puro -mitalia myönnettiin hakemuksesta yksi (1) kappale vuonna 2023. Mitalia haki Suomen Nefrologiyhdistys. Mitali myönnettiin professori Claudio Roncolle hänen merkittävästä toiminnastaan Suomen nefrologian koulutuksessa ja kehityksessä sekä hänen kansainvälisestä työstään munuaiskorvaushoitojen kehittäjänä.

Munuaissäätiö sai tietoonsa vuonna 2022, että sille on testamentattu 1/5 osuus yksityishenkilön jäämistöstä. Jäämistöön kuuluu mm. asunto-osake, mitä ei ole saatu vielä myytyä. Osa perinnönsaajista esitti jakoennakkoa jaettavaksi perinnönsaajien kesken. Syynä oli perintöveron realisoituminen. Säätiötä ei perintöveron maksaminen koske. Säätiö puolsi esitystä sillä ehdolla, että jakoennakko maksetaan kaikille edunsaajille. Säätiölle maksettiin jakoennakkoa 14 005 euroa.

Munuaissäätiöllä on Poliisihallituksen myöntämä toistaiseksi voimassa oleva rahakeräyslupa RA/2022/1357. Savo-Karjalan yritysvero toimisto on nimennyt säätiön vuosiksi 2023–2027 sellaiseksi säätiöksi, jolle tehdyn lahjoituksen (850€–50 000€) saa toinen yhteisö vähentää tulostaan verotuksessa.

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

Työvaliokunta seurasi vuoden aikana aktiivisesti säätiön omaisuuden arvon kehitystä sekä arvioi omaisuuden kartuttamiseksi tarvittavia toimenpiteitä. Toimenpiteet raportoitiin hallitukselle. Omaisuuden arvo oli korkeimmillaan helmikuussa 2023 ja se oli silloin 1 861 686 euroa.

Säätiön Helsingin Tukholmaskadulla sijainnut sijoitusasunto (55 m²) myytiin kiinteistövälittäjän toimesta tammikuussa 2023. Sijoitusasunnon myyntiin laittamisen perusteluina oli asunto-osakeyhtiössä kesällä/syksyllä 2023 alkava laaja putkiremontti. Ennen myyntipäätöstä, säätiö seurasi tarkasti remonttitarpeen käsittelyn etenemistä ja sen taloudellisia vaikutuksia säätiölle. Asunto-osakeyhtiön putkiremonttia koskevassa hankesuunnitelmassa arvioitiin säätiön sijoitusasuntoon kohdistuva kustannus noin 66 000 euron suuruiseksi.

Säätiön työvaliokunta pyysi tarjoukset kahdelta kiinteistövälitystoimistolta: Huoneistokeskus Oy LKV:lta ja Myyntiturva Oy:lta. Saatujen tarjousten perusteella säätiön työvaliokunta päätti aloittaa yhteistyön Huoneistokeskus Oy:n kiinteistövälittäjä (LKV,LVV) Sari Leinon kanssa. Munuaissäätiön hallituksen jäsenillä ei ollut lähipiirisuhteita kiinteistövälittäjä Sari Leinoon.

Asunto laitettiin myyntiin joulukuussa 2022. Asunnosta saatiin kaksi ostotarjousta, joista toista korotettiin. Asunto myytiin korkeimman tarjouksen antaneelle yksityishenkilölle hintaan 300 000 euroa.

Vuoden 2023 aikana tehtiin seuraavat muutokset säätiön osakesalkkuun. Ostettiin osakkeita: Fiskars 1200 ja 300 kpl, Kemira Oyj 850 kpl, Konecranes Oyj 600 kpl, Lassila & Tikanoja Oyj 1800 kpl, Nokian Renkaat Oyj 2300 kpl, Telia Company 17 000 kpl, TietoEVRY Oyj 1300 ja 200 kpl, Tokmanni Group Oyj 3600 ja 400 kpl, UPM-Kymmene Oyj 500 kpl, Valmet Oyj 1200 ja 200 kpl sekä Mandatum 5730 kpl.

Myytiin osakkeita: Nokia Oyj 4 000 kpl ja YIT Oyj 4 820 kpl.

Lisäksi säätiö sai Sammon osittaisjakautumisen kautta 3400 Mandatumin osaketta lokakuussa 2023.

Osinkojen määrä vuonna 2023 oli 84 047,15 euroa.

Munuaissäätiö ei ole antanut vuoden 2023 aikana lainoja tai vakuuksia säätiön lähipiiriin kuuluville.

TALOUS

Tilinpäätös osoitti vuonna 2023 ylijäämää 184 424,77 euroa (2022 alijäämä 112 012,29 €, 2021 ylijäämä 162 094,90 €, 2020 ylijäämä 20 477,99 €, 2019 ylijäämä 68 758,05 €, 2018 alijäämä 15 476,98 €, 2017 ylijäämää 86 485,60 €, vuonna 2016 ylijäämää 4 305 €).

Taseen loppusumma vuonna 2023 oli 1 156 642,53 euroa (2022 oli 971 473,15 €, 2021 oli 1 081 546,34 €, 2020 oli 930 774,29 €, 2018 oli 838 557,08 €, 2017 oli 858 147,71 €, vuonna 2016 oli 770 940 €).

RISKIEN HALLINTA

Säätiön hallitus ja työvaliokunta varautuvat säätiön toiminnan riskeihin toimintaympäristön aktiivisella seurannalla ja sijoitustoiminnan jatkuvalla arvioinnilla.

Merkittävin riski on sijoitustoiminnan epäonnistuminen ja omaisuuden arvon laskeminen. Sitä on pyritty hallitsemaan osakeostojen keskittämällä kotimaisiin arvo-osakkeisiin pitkäaikaisina sijoituksina. Erityistä huomiota kiinnitetään yritysten osingonmaksukykyyn. Yksittäisen yrityksen

osakkeiden markkina-arvo salkussa on tarkoitus pitää enintään noin kymmenessä prosentissa. Vuoden 2022 lopussa säätiöllä oli ainoastaan Helsingin pörssissä noteerattavia osakkeita.

Säätiön yritystukijoiden ja lahjoittajien kiinnostuksen väheneminen edelleen on olennainen riski. Sitä voidaan hallita aktiivisella ja vaikuttavalla viestinnällä. Hyvä maine edistää säätiön mahdollisuutta saada piiriinsä päteviä asiantuntijoita ja toimielinten jäseniä sekä osaavaa henkilökuntaa. Yksityiset lahjoitukset ja testamentit suuntautuvat hyvämaineisille säätiöille. Säätiön tekeminen tunnetuksi sosiaalisen median, Elinehto-lehden ja verkkosivujen avulla jatkuu edelleen.

TULEVAA

Munuaissäätiön toimintaa on tarkoitus jatkaa nykyisessä muodossa ja laajuudessa myös tulevaisuudessa. Säätiö hyödyntää viestinnässään sosiaalista mediaa. Säätiö tekee aktiivista yhteistyötä toisten munuaistautialalla toimivien yhdistysten (Munuais- ja maksaliitto, Suomen Nefrologiyhdistys ja Suomen Munuaistautialan sairaanhoitohenkilöstö) kanssa. Säätiö tavoittelee hallittua vuosittaisen apurahan summan arvon kasvattamista, jonka vuoksi toimia omaisuuden kartuttamiseksi on suunniteltava ja tehtävä. Munuaissäätiön perustamisesta on vuonna 2024 kulunut 50 vuotta. Säätiön hallitus perusti vuoden 2023 aikana juhlatoimikunnan 50-vuotisjuhlaa suunnittelemaan. Juhlatoimikuntaan kuuluvat Munuaissäätiöstä puheenjohtaja Eero Honkanen ja asiamies Anniina Pylsy, Suomen Nefrologiyhdistyksestä puheenjohtaja Ilkka Pörsti ja sihteeri Paula Mantula, Munuais- ja maksaliitosta toiminnanjohtaja Sari Högström ja viestintäpäällikkö Petri Inomaa.

Munuaissäätiön myönnetyt apurahat vuonna 2023 yhteensä 60 000 €

Apurahat UUMU ry:n apuraha Raimo Sydänmaan rahastosta

Ahlmark Amanda

Munuaissiirteen viivästynyt käynnistyminen – esiintyvyys, patogeneesi ja vaikutus pitkäaikaisennusteeseen
4000 €

Markkinen Salla

Munuaissiirtojen kudossopivuuden genomiikka
6000 €

Munuaissäätiön tavanomainen apuraha

Eerola Verner

Aivokuollut elinluovuttaja ja vatsaelinsiirteen ennuste - erityishuomio elinirroituksissa
4500 €

Bouquin Heidi

Geneettiset tekijät ja vastetoistettavuus pystyasennon hemodynamiikan säätelyssä
4500 €

Cabrera Luz Eneida

Endoteelisoluväliaineen vaurion määrittäminen myyräkuumeessa: Heparanaasin rooli hantavirusten aiheuttamassa munuaistaudissa (monosyytit)
4500 €

Iaroshenko Vladislav

AI-based characterization of cell geometry in branching morphogenesis of embryonic kidney
4000 €

Pohjonen Jussi

Suoliston ja IgA-nefropatian yhteys
5000 €

Sinkko Johanna

Kroonisen munuaistaudin ilmaantuvuus ja siihen liittyvät riskitekijät, erityisesti lihavuus sekä raskaudenaikainen kohonnut verenpaine ja pre-eklampsia
2500 €

Virtanen Jonna

Eteisvärinän epidemiologia ja komplikaatiot peritoneaalidialyysipotilailla
3500 €

Ylänen Antero

Anatomisten ja biokemiallisten löydösten merkitys primaarin aldosteronismien diagnostiikassa
4000 €

Adeshara Krishna

Determining the role of platelet polyphosphate in type 1 diabetes individuals with or without kidney disease
5000 €

Savonius Okko

Hyljinnäestolääkityksen optimoiminen ja yksilöllistäminen lasten elinsiirtotoiminnassa
5500 €

Tan Zenglai

VHL Ser65 -mutaatiot tehostavat HIF2 α -signalointia ja edistävät munuaissyövän etenemistä
3000 €

Tietäväinen Johanna

Myyräkuumeen aiheuttama munuaisvaurio – vaikeusasteeseen vaikuttavat tekijät
4000 €